

PATVIRTINTA
Naujosios Akmenės ikimokyklinio
ugdymo mokyklos direktoriaus
2022 m. vasario 11 d. Nr. V-16

**NAUJOSIOS AKMENĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO
MOKYKLOS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO
PLANAS**

Naujoji Akmenė
2022 m.

TURINYS

1. PLANO DERINIMO LAPAS	3
2. PLANO TIKSLINIMO IR KOREGAVIMO LAPAS.....	4
3. PLANOKOPIJŲ SKIRSTYMO LAPAS.....	5
4. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	6
4.1. Plane naudojami teisės aktai, šaltiniai.....	6
4.2. Plano tikslas.....	6
4.3. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos.....	7
4.4. Subjekto ir jo veiklos apibūdinimas.....	8
5. GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS.....	10
5.1. Galimi pavojai Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokykloje.....	10
5.2. Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę.....	10
6. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS.....	11
6.1. Perspėjimo ir informavimo organizavimo sutartiniai signalai.....	12
6.2. Informacijos apie įvykį gavimo ir perdavimo tvarka.....	13
6.3. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos darbuotojų ir lankytojų apsauga gresiant ar susidarius įvykiui.....	14
6.3.1. Įstaigos darbuotojų ir lankytojų evakavimo organizavimas.....	14
6.3.2. Įstaigos vadovo sprendimas dėl darbuotojų ir lankytojų evakavimo, nurodant būtinas priemones ir materialinius išteklius.....	15
6.3.3. Įstaigos darbuotojų ir lankytojų evakavimo kryptys iš teritorijos.....	15
6.3.4. Įstaigos darbuotojų ir lankytojų apsaugos nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių, atsiradusių dėl gresiančio ar susidariusio įvykio, aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka.....	16
6.3.5. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės.....	16
6.3.6. Pirmosios medicinos pagalbos teikimo darbuotojams, lankytojams ir auklėtiniams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas.....	18
7. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS.....	18
7.1. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai gaisro atveju.....	18
7.2. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai pavojingų ar ypač užkrečiamų ligų bei kitų ekstremaliųjų situacijų atveju.....	19
7.3. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai radiacijos pavojaus atveju.....	20
7.4. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai maisto taršos atveju.....	21
7.5. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai pavojingo hidrometeorologinio reiškinio (uragano) atveju.....	22
7.6. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai socialinės ir kitos kilmės (teroristiniai išpuoliai) įvykių ar ekstremaliųjų situacijų atvejais.....	24
7.7. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai socialinės ir kitos kilmės (karo padėties atveju) įvykių ar ekstremaliųjų situacijų atvejais.....	25
7.8. Įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas.....	27
7.9. Materialinių išteklių telkimas, gelbėjimo ir neatidėliotinių darbų atlikimas ir avarinių padarinių šalinimas.....	27
8. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS VEIKLOS TĘSTINUMO UŽTIKRINIMUI.....	28

4. BENDROSIOS NUOSTATOS

4.1. Plane naudojami teisės aktai, šaltiniai

Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos (toliau – Mokykla) Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis:

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1-70 „Dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“;

2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos „Ekstremaliųjų situacijų valdymu“ patvirtintu 2014 m.

3. Lietuvos respublikos civilinės saugos įstatymu;

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010m. rugpjūčio 25 d. nutarimas Nr. 1213 „Dėl Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrų sudarymo ir darbo organizavimo tipinės tvarkos aprašo ir ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų, kuriose steigiami ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai, sąrašo patvirtinimo“.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 529 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. 1-244 „Dėl Civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

7. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2015 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 1-229 „Dėl Techninės perspėjimo sistemos priemonėms keliamų reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

8. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2015 m. rugpjūčio 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1-230 „Dėl Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją priemonės, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir informavimo civilinės saugos klausimais tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.2. Plano tikslas

Plano tikslas – padėti Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos vadovui organizuoti ir koordinuoti Mokyklos darbuotojų ir lankytojų veiksmus įvykio metu bei įvykių likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane (toliau – Planas) nustatyti būdingiausi pavojai (ekstremalieji įvykiai ar situacijos), jų keliamos rizikos lygis, numatyti pagrindiniai šių pavojų valdymo elementai, gyventojų apsaugos priemonių organizavimas ir sukaupti duomenys apie turimus išteklius, kurie būtų panaudoti prognozuojamų nelaimių atvejais.

4.3. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

Avarija – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą, gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą, technologinio proceso nuostolingą sutrikimą, sunkų grupinį nelaimingą atsitikimą, pavojingų medžiagų išsiveržimą į aplinką, kai padaroma žala žmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jos ribų.

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Ekstremalioji situacija (ES) – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų, didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis (EI) – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židinis – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksnių pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų komisija (ESK) – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) (toliau – operacijų centras) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją,

užtikrinantis ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys (KAS) – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų perspėjimo-informavimo sistema (GPIS) – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

4.4. Subjekto ir jo veiklos apibūdinimas

Įstaigos pavadinimas: Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokykla (toliau – Mokykla)

Įstaigos kodas: 305616419

Adresas: Ramučių g. 1, LT- 85138 Naujoji Akmenė

Įstaigos kontaktai: telefonai: (8 425) 43 210; +370 604 32 133; el. paštas info@ikumokykla.lt

Įstaigos paskirtis ir veikla: ikimokyklinis ugdymas (su priešmokyklinio ugdymo grupėmis)

Įstaigos direktorius: Neringa Vaičiūtė-Gabalienė, tel. +370 631 09 132; el. paštas neringa.vaiciute-gabaliene@ikumokykla.lt

Įstaigos darbuotojas atsakingas už civilinę saugą: pavaduotoja ūkio reikalams Veslava Dijokienė, el. paštas veslava.dijokiene@ikumokykla.lt

Mokyklos struktūra:

	Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyrius „Atžalynas“	Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyrius „Buratinas“	Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyrius „Žvaigždutė“
Sklypo plotas	0,9724 ha	1,1856 ha	1,0944 ha
Bendras plotas	2434,36 m ²	3538,06 m ²	2435,99 m ²
Užstatytas plotas	1046,00 m ²	1639,00 m ²	1103,00 m ²
Pastato aukštų skaičius	2	2	2
Darbo laikas	7.00-17.30	7.00-19.00	7.00-17.30
Vadovas	Regina Petraitiienė Skyriaus „Atžalynas“ vedėja regina.petraitiene@ikumokykla.lt Tel. +370 620 79 096	Irena Girdvainienė Skyriaus „Buratinas“ vedėja irena.girdvainiene@ikumokykla.lt Tel. +370 620 79 097	Rasa Dagelienė Skyriaus „Žvaigždutė“ vedėja rasa.dageliene@ikumokykla.lt Tel. +370 682 62 290
Darbuotojų skaičius	35	33	35
Įstaigą lankančių vaikų skaičius	141	132	147
Didžiausias žmonių ir vaikų skaičius, galintis būti įstaigoje dienos metu	176	165	182
Ventiliacija	natūrali	natūrali	natūrali
Gesintuvai	Angliarūgštės (2 kg) 10 vnt. Milteliniai (4 kg) 11 vnt. Gesintuvas (6 kg) 1 vnt.	Angliarūgštės (2 kg) 14 vnt. Milteliniai (4 kg) 10 vnt.	Angliarūgštės (2 kg) 2 vnt. Milteliniai (4 kg) 9 vnt.
Kaimyniniai pavojingi objektai	nėra	nėra	nėra
Kolektyvinės apsaugos priemonės	Skyrius priskirtas prie kolektyvinių apsaugos statinių. Įstaigoje esančių žmonių kolektyvinei apsaugai numatoma panaudoti muzikos ir sporto sales bei grupių patalpas.		

Įstaigos apsauga: Įstaigos apsaugą užtikrina apsauginės signalizacijos, vaizdo stebėjimo ir gaisro signalizacijos sistemų įrengimai. Įstaigos skyrių teritorija aptverta 1,7 m aukščio metaline tvora. Yra praėjimo varteliai ir vieni atsarginiai vartai, kurie yra užrakinti. Į Mokyklos skyrių teritorijas patenkama **pro pagrindinius vartus**.

Asmeninės apsaugos priemonės nemokamai išduodamos darbuotojams vadovaujantis direktoriaus patvirtintu Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis tvarkos aprašu.

Pavojingų cheminių medžiagų įstaigoje nėra.

Elektros energiją Mokyklos skyriams tiekia UAB Energijos skirstymo operatorius ir UAB Ignitis, alternatyvios energijos šaltinių nėra.

Geriamąjį vandenį Mokyklos skyriams tiekia ir nuveda lietaus bei buitines nuotekas UAB Akmenės vandenys.

Patalpų šildymui šiluminę energiją tiekia AB Akmenės energija.

Ryšiai: pranešimas apie incidentą bus vykdomas AB Telia Lietuva ryšiu ar mobiliais telefonais, kompiuteriniu internetinio ryšio tinklu, žodžiu.

Priešgaisrinė sauga: savalaikiam, pavojingų gaisro faktorių aptikimui bei žmonių informavimui apie gaisrą, taip pat veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui pastate numatytos šios gaisrinės saugos priemonės:

- Apsauginės signalizacijos, vaizdo stebėjimo ir gaisro signalizacijos sistemų įrengimai;
- Gesintuvai – išdėstyti kiekviename skyrių aukšte.

5. GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

5.1. Galimi pavojai Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokykloje

Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti ekstremaliąsias situacijas yra šie:

– gamtinio pobūdžio – geologinis ir hidrometeorologinis (stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai ir stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai) reiškinys, įvykis, susijęs su ledo lytimi, ledų sangrūdomis, ledo laukais, žmonių ligomis;

– techninio pobūdžio – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį, įvykis pramonėje, energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio, komunalinių sistemų avarija ir ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas;

– ekologinio pobūdžio – aplinkos oro ir vandens užterštumas, dirvožemio grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis, tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviosioms medžiagomis ar naftos produktais;

– socialinio pobūdžio – nevaldoma žmonių minia (grupė), įvykis pasienio ruože, įvykis susijęs su nusikalstama ir teroristine veikla, diversija;

– kiti ekstremalieji įvykiai – žmonių sveikatos sutrikimai, panika, traumos, mirties atvejai dėl užsikrėtimo, apsinuodijimai ar fizinio poveikio, gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė, pavojingas radinys, pavojus sunaikinti kultūros vertybę ar kultūros vertybės sunaikinimas, ar kitas neaprašytas įvykis, dėl kurio gali susidaryti arba susidaro ekstremalioji situacija.

5.1. Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę

Mokyklos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė (Priedas Nr. 1) atlikta remiantis Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“, Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinų rodikliais, patvirtintais Lietuvos

Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“, bei atsižvelgiant į 2021 metais atnaujintą Nacionalinę rizikos analizę.

Atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, galimų pavojų, kurių valdymas toliau aprašomas Mokyklos Plane, sąrašas (nurodomi pavojai, kurių rizika įvertinta kaip labai didelė ir didelė):

Galimi pavojai	Bendros rizikos	
	Vertinimo balai	Galimo pavojaus tikimybės lygis
Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	55	Labai didelis
Pastatų ir statinių gaisrai	47	Labai didelė
Maisto tarša	40	Didelė
Pavojus valstybės saugumui	33	Didelė
Labai stiprus ar stiprus vėjas (škvalas, viesulas, uraganas)	28	Didelė
Nusikaltimai, nusikalstami neramumai	28	Didelė
Visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės	28	Didelė
Teroristiniai išpuoliai	28	Didelė

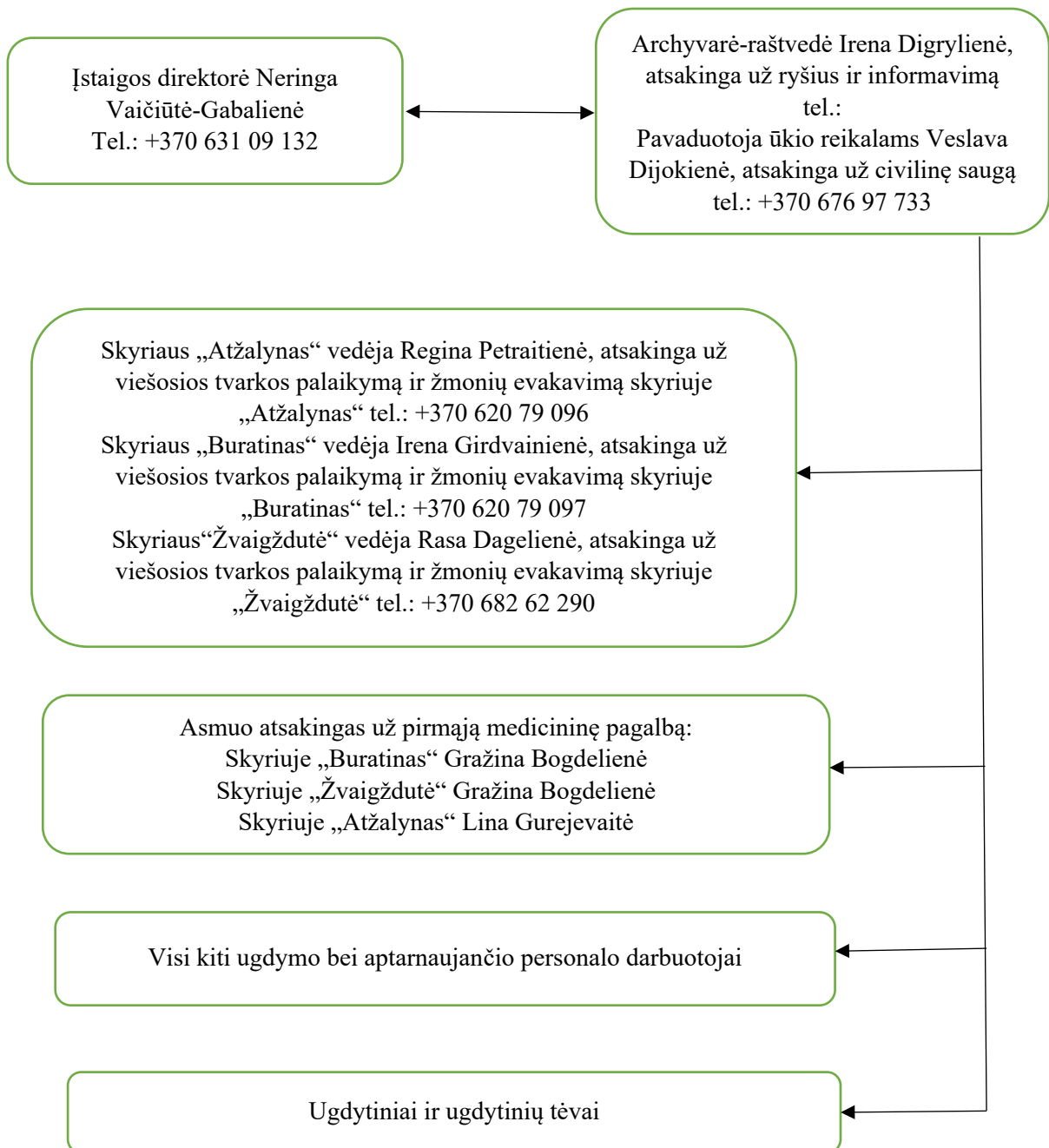
6. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS

Gręsiant ar susidarius įvykiui perspėjimo ir informavimo funkcijų vykdymą organizuoja darbuotojas, kuris mokyklos direktorės įsakymu yra paskirtas už ryšius ir informavimą (informacijos apie ekstremaliąją situaciją priėmimą ir perdavimą), t.y. archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė. Jeigu informacija gauta iš kitų institucijų per įstaigos direktorę Neringą Vaičiūtę-Gabalienę, tuomet darbuotoja, atsakinga už ryšius ir informavimą, gavusi nurodymą dėl skubių veiksmų, nedelsdama apie tai perspėja darbuotojus, ugdytinius visomis turimomis ryšio priemonėmis; mobiliais telefonais, kompiuterio ryšio tinklu bei žodžiu.

Tuo atveju, jeigu apie ekstremaliąją situaciją pirmieji sužino įstaigos darbuotojai, jie privalo visomis turimomis ryšio priemonėmis pranešti apie įvykį **Bendrajam pagalbos centrui (toliau – BPC) telefonu 112**. Taip pat apie tai nedelsiant pranešti įstaigos direktorei ir darbuotojai, atsakingai už ryšius ir informavimą.

Įstaigos direktorė duoda nurodymus nedelsiant kviesti atsakingus darbuotojus už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju į pasitarimą, nurodo darbuotojus atsakingus už ryšius ir informavimą ir informuoja Akmenės rajono savivaldybės Civilinės saugos specialistus.

Kaip vyksta informacijos perdavimo procesas, susidarius ekstremaliajam įvykiui, pavaizduota Perspėjimo apie įvykį schemeje:

1 schema. Perspėjimo apie įvykį schema.

6.1. Perspėjimo ir informavimo organizavimo sutartiniai signalai

Gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų darbuotojų informavimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) yra vienas svarbiausių civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinių. Lietuvos Respublikoje yra nustatyti aštuoni civilinės saugos signalai (Žin., 2010, Nr. 80-4202), t. y.:

Įspėjamasis garsinis signalas „**Dėmesio visiems**“ – pulsuojančio 3 min. trukmės kaukimo garsinis signalas, skelbiamas gyventojams apie artėjančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos grėsmę perspėti perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Išgirdus šį skambutį,

mokiniai ir darbuotojai turi skubiai susirinkti į pirmo aukšto koridorių, kur bus žodinis pranešimas apie susidariusią ekstremalią padėtį ir pateikiami konkretūs nurodymai kaip elgtis.

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

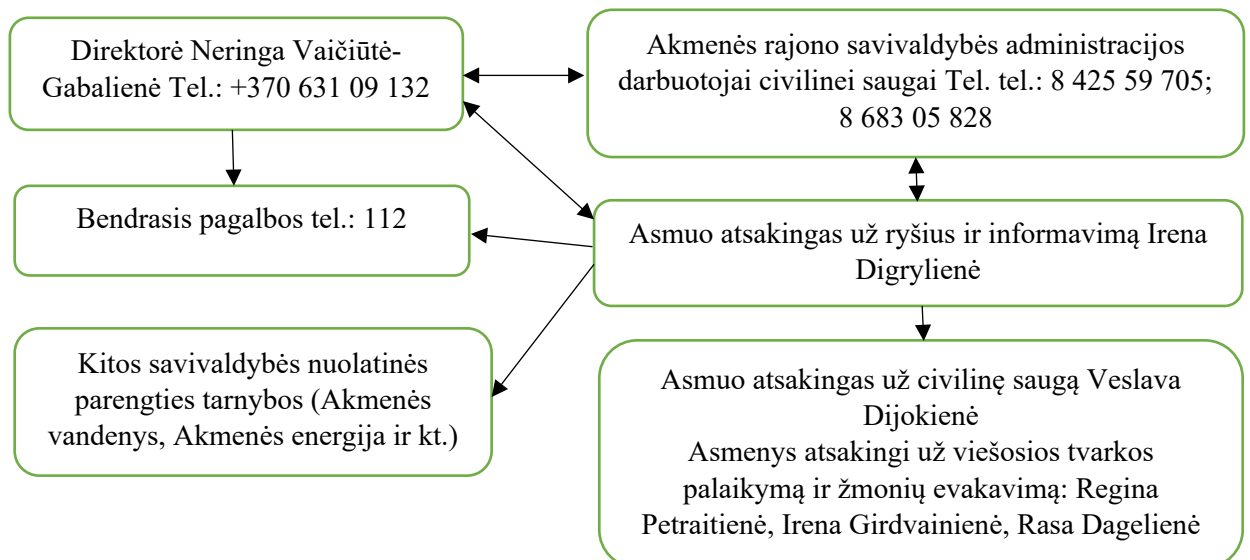
- **„Perspėjimo sistemos patikrinimas“** – įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Radiacinis pavojus“** – įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Oro pavojus“** – įspėjantis apie tiesioginę priešo užpuolimo grėsmę. Skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Cheminis pavojus“** – įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Uragano pavojus“** – įspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremalią situaciją. Skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Gaisro pavojus“** – įspėjantis apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.
- **„Katastrofinis užtvindymas“** – įspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos. Skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios.

Gyventojams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremalią situaciją (įvykį) naudojama perspėjimo sistema, o informacija ir rekomendacijos perduodamos per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją.

6.2. Informacijos apie įvykį gavimo ir perdavimo tvarka

Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos direktorės įsakymu įstaigoje yra paskirta darbuotoja, atsakinga už ryšius ir informavimą.

Keitimosi informacija apie įvykį tvarka pateikta schemeje:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Darbuotojui, atsakingam už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą Mokyklos skyriuose, t.y. Regina Petraitienė, Irena Girdvainienė, Rasa Dagelienė, yra pavesta planuoti žmonių evakavimą, vadovauti evakuacijai ekstremaliųjų situacijų atveju.

Pagrindinė evakuacijos užduotis – nukreipti žmones į įstaigos direktorės nurodytus evakuotų žmonių susirinkimo punktus. Sprendimą evakuotis priima įstaigos direktorė. Taip pat ji teikia papildomas arba sukonkretintas užduotis žmonių evakuotis klausimais.

6.3.2. Įstaigos vadovo sprendimas dėl darbuotojų ir lankytojų evakavimo, nurodant būtinas priemones ir materialinius išteklius

Mokyklos direktorės įsakymu nustatyta darbuotojų ir ugdytinių evakuacijos iš įstaigos pastato ir teritorijos, gresiant ar susidarius ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai, tvarka. Siekiant operatyviai vykdyti evakuaciją, Mokyklos direktorės įsakymu darbuotojai, atsakingas už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą skyriuose, paskirti atsakingi už žmonių evakuaciją, gresiant ar susidarius ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai. Be to, visi darbuotojai privalo susipažinti su evakavimo planais ir žinoti evakavimo maršrutus, vykdant evakuaciją ekstremaliųjų situacijų atvejais naudotis Mokyklos Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais priemonėmis.

6.3.3. Įstaigos darbuotojų ir lankytojų evakavimo kryptys iš teritorijos

Žmonių evakuacija iš Mokyklos skyrių pastatų numatoma pagal evakavimo planus, esančius pirmame ir antrame aukštuose (5 priedas).

Žmonių evakuacija iš pastato numatoma dviem etapais:

1. Judėjimas iš grupių, kabinetų, bei kitų patalpų į koridorius ir koridoriais į laiptinę;
2. Judėjimas laiptine iki išėjimo į lauką.

Darbuotojai yra specialia apmokyti įstaigoje rengiamų incidento lokalizavimo funkcinių ir stalo pratybų metu. Jie privalo patikrinti, ar visi žmonės evakuoti iš įstaigos pastato ir teritorijos, užtikrinti efektyvią žmonių evakuaciją bei, esant reikalui, turi būti pasiruošę imtis avarijų likvidavimo veiksmų. Darbuotojai privalo mokėti suteikti pirmosios medicinos pagalbą nukentėjusiems (tuo atveju, jei nekyla pavojus pačiam padedančiajam ir nėra atvykusių greitosios medicinos pagalbos kvalifikuotų specialistų).

Gavęs Mokyklos direktorės nurodymą, darbuotojas, atsakingas už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą, organizuoja žmonių evakavimą iš įstaigos pastato ir teritorijos į nurodytą vietą.

Grupių auklėtojai reguliuoja srautus, kad ugdytiniai nesudarytų spūsties laiptinėse ir tarpduriuose, išvestus ugdytinius išrikiuoja nustatytoje vietoje, patikrina išvestų ugdytinių skaičių. Nustatę, kad ne visi buvę grupėse ugdytiniai susirinko į nurodytą vietą, praneša įstaigos direktorei. Po evakuacijos, jeigu tai nekelia pavojaus, patalpas patikrina ir įsitikina, ar nėra likusių žmonių. Apie tai, kad patalpos patikrintos ir jose nėra/yra žmonių, tikrinę patalpas darbuotojai praneša įstaigos direktorei.

Išėję iš pastato darbuotojai, kartu su vaikais, turi nedelsdami (per 5 min.) susirinkti Ramučių gimnazijos kieme (skyriaus „Buratinas“), Saulėtekio progimnazijos kieme (skyriaus „Atžalynas“), skyriaus „Žvaigždutė“ kieme (skyriaus „Žvaigždute“) ir prisistatyti Mokyklos direktorei arba skyrių vedėjoms arba ūkvedžiui.

Ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais žmonių paslėpimui bus panaudotos Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje esamos paprastosios slėptuvės Kolektyvinės apsaugos statiniai (toliau – KAS) (visuomeninių ir pramoninių pastatų, statinių bei gyvenamųjų namų erdvės: laukimo salės, požeminės automobilių stovėjimo aikštelės ir kitos), kurios gali būti pritaikytos prireikus panaudoti skubiam laikinam žmonių paslėpimui.

6.3.4. Įstaigos darbuotojų ir lankytojų apsaugos nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų, atsiradusių dėl gresiančio ar susidariusio įvykio, aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka

Ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos atvejais žmonėms apsaugoti yra naudojamos asmeninės apsaugos priemonės. Šių priemonių paskirtis – apsaugoti žmones nuo radioaktyviųjų ar cheminių medžiagų, kad jos nepatektų į kvėpavimo takus ir ant odos.

Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos darbuotojams asmeninės apsaugos priemonės išduodamos nemokamai vadovaujantis direktoriaus patvirtintu Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis tvarkos aprašu, kuris nustato būtiniausias asmeninių apsaugos priemonių naudojimo darbe ir darbuotojų aprūpinimo jomis tvarką.

6.3.5. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 529 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, Savivaldybės administracijos direktorius nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį savivaldybės teritorijoje. Priede Nr. 19-1 yra Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. kovo 14 d. įsakymas Nr. A-121 „Dėl Akmenės rajono savivaldybėje esančių kolektyvinės apsaugos statinių sąrašo patvirtinimo“ numatytas kolektyvinės apsaugos statinių poreikis savivaldybėje.

Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyrius „Atžalynas“ Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. A-603 yra įtrauktas į kolektyvinės apsaugos statinių sąrašą, t. y. Mokyklos skyriaus „Atžalynas“ patalpas ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojų kolektyvinei apsaugai nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų. Įstaigoje esančių žmonių kolektyvinei apsaugai numatoma panaudoti aktų salės, grupių bei kabinetų patalpas, užsandarinant langus, duris, ventiliacijos angas ir kitas ertmes. Šios angos gali būti užtaisomos bet kokiomis turimomis medžiagomis: maišais su žemėmis, plytomis ir t.t.

Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. A-603 numatyta, kad kolektyvinės apsaugos statinio (patalpos) plotas Mokyklos skyriuje „Atžalynas“ yra 262 kv. m. ir būtų apsaugomi 174 žmonės. Be to, reikalui esant būtų atlaisvintos kitos patalpos.

Mokyklos skyrius „Atžalynas“ pastatas yra pažymėtas šiuo specialiuoju kolektyvinės apsaugos statinio ženklu:

Mokyklos skyriaus „Atžalynas“ statinio planas su pažymėtomis gyvenamosiomis, sanitarinėmis, maitinimo, maisto paruošimo ir kitomis, esant galimybei ir poreikiui, patalpomis pateiktas 7 priede. Direktorės įsakymu paskirtas įstaigos darbuotojas, kuris yra atsakingas už patalpų paruošimą gyventojų kolektyvinei apsaugai.

Savivaldybės administracijos direktorius paskelbęs arba atšaukęs tam tikrą civilinės saugos parengties lygį informuoja apie tai gyventojus, valstybines ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 502 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos sistemos parengties lygių skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Numatyta, kad vadovai yra atsakingi už maitinimo organizavimą, statinių inžinerinių sistemų tinkamą ir pakankamą funkcionavimą. Savivaldybės administracijos direktorius, priėmęs sprendimą arba gavęs atsakingos už ekstremaliosios situacijos valdymą institucijos vadovo nurodymą evakuotus gyventojus apgyvendinti kolektyvinės apsaugos statinyje, nedelsiant parengia administracijos direktoriaus įsakymą, kuriuo organizuoja konkrečių kolektyvinės apsaugos statinių parengimą priimti ir apgyvendinti gyventojus ne vėliau kaip per 2 dienas, užtikrina būtiniausias gyvenimo kolektyvinės apsaugos statinyje sąlygas.

Būtiniausių gyvenimo sąlygų užtikrinimas:

1. Maitinimo organizavimas. Maistas gyventojams būtų ruošiamas ir gyventojai maitinami esančioje Mokyklos skyriaus „Atžalynas“ valgykloje.

2. Geriamasis vanduo. Jis bus tiekiamas iš esančių vandentiekio tinklų (vandens debitas užtikrina ne mažesnę kaip 15 litrų per parą vandens poreikį vienam gyventojui). Gyventojams bus sudaryta galimybė į turimas asmenines talpyklas prisipilti geriamojo vandens bet kuriuo paros metu. Už geriamojo vandens tiekimą atsakinga uždaroji akcinė bendrovė UAB „Akmenės vandenys“ (direktorius Arvydas Suodis, Akmenės rajono savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos narys). UAB „Akmenės vandenys“ su Mokykla yra sudariusi ilgalaikę vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutartį.

3. Medicinos patalpos (kabinetas), kuriame yra nuolat dirbantis visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, pritaikytos psichologinei pagalbai suteikti.

4. Tualetų pakaks evakuotiems gyventojams, vieną tualetų kabiną numatant nuo 20 iki 50 žmonių. Tualetų kabinos paskirstomos atskirai vyrams ir moterims.

5. Prausyklos ir dušo patalpos. Vyrams ir moterims bus nustatytas skirtingas laikas naudotis prausykla ir dušu.

6. Naminių gyvūnų laikymo patalpos. Gyvūnų laikymas numatomas šalia KAS esančiose ugdymo įstaigų ūkinėse patalpose.

7. Atliekų tvarkymas. Mokykla yra sudariusi ilgalaikę sutartį su VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ dėl atliekų surinkimo ir išvežimo.

8. KAS aprūpinimas materialinėmis priemonėmis. Materialinių priemonių poreikį (gyventojų poilsui reikalingi čiužiniai, lovos, antklodės ir kitos priemonės) Mokyklos direktorė tiekia Akmenės rajono savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vedėjai, vadovaujantis išankstiniais sutartiniais pagrindais. Jeigu reikės panaudoti materialines priemones, savivaldybė kompensuos pagal galiojančius teisės aktus.

6.3.6. Pirmosios medicinos pagalbos teikimo darbuotojams, lankytojams ir auklėtiniams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas

Įstaigos darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms. Visi įstaigos pedagogai yra išklauseę privalomojo pirmosios pagalbos mokymo kursą.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui įstaigoje yra paskirtas darbuotojas, atsakingas už pirmosios medicinos pagalbos teikimą, t. y. visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė.

Pirmoji pagalba teikiama iki GMP atvykimo. Pagalbos suteikimui Mokyklos skyrių medicininuose kabinetuose ir grupėse yra pirmosios medicininės pagalbos vaistinė už kurių pildymą Mokyklos skyriuose „Buratinas“ ir „Žvaigždutė“ yra atsakinga visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė, skyriuje „Atžalynas“ visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Lina Gurejevaitė.

7. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliąsias situacijas Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, sprendimą dėl atitinkamų operacijų centrų sušaukimo priima Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija arba Savivaldybės administracijos direktorius.

Veiksmai Savivaldybės lygiu koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama Savivaldybės operacijų centras. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas atsako už ekstremaliosios situacijos padarinių, galinčių sukelti ekstremaliąjį įvykį ar kartoninę ekstremaliąją situaciją, šalinimo darbų (toliau – neatidėliotini ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbai) organizavimą. Neatidėliotini ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbai įvykio vietoje organizuojami, taip pat jiems vadovaujama ir veiksmai koordinuojami Savivaldybės lygiu. Atlikus neatidėliotinus ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus, Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija priima sprendimą dėl ilgalaikių padarinių šalinimo darbų organizavimo. Įgyvendinant civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinius, kiekviena sistemos institucija privalo atlikti jai priskirtas funkcijas. Už pagal kompetenciją priskirtų funkcijų vykdymą atsako institucijos vadovas.

7.1.Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai gaisro atveju

Siekiant išvengti gaisrų įstaigoje, gaisrų prevencijai skiriamas pagrindinis dėmesys:

- Apsirūpinta pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis Mokyklos skyriuose: angliarūgštis ir milteliniais gesintuvais;
- Įrengta gaisrinės saugos signalizacija.

Kilus gaisrui patalpose ar Mokyklos skyrių teritorijose:

- Nedelsiant pranešti **Bendrajam pagalbos centrui tel. 112**;
- Vadovautis „Darbuotojų veiksmų, kilus gaisrui, planu“;
- Gesinti gaisro židinių turimomis gaisro gesinimo priemonėmis pagal įstaigos gaisrinės saugos instrukciją;
- Vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai-gelbėtojai;
- Organizuoti ir vadovauti materialinių vertybių gelbėjimui;
- Prireikus išjungti agregatus, elektros tiekimą, vėdinimo ir kitas sistemas (jei nesuveikia automatika);
- Imtis priemonių apsaugoti gesinančius gaisrą žmones nuo galinčių grūti konstrukcijų, elektros srovės poveikio, apsinuodijimų ir apdegimų.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui tel. Nr. 112** (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
3. Skubiai iš įstaigos teritorijos evakuoti žmones (atsakingas: Mokyklos skyrių vedėjai).
4. Pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą, **pavadootoja ūkio reikalams Veslava Dijokienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).
5. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą, **pavadootoja ūkio reikalams Veslava Dijokienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

7.2. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai pavojingų ar ypač užkrečiamų ligų bei kitų ekstremaliųjų situacijų atveju

Ekstremalioji sveikatai situacija, kai nesulaikomai plinta užkrečiama liga, vadinama epidemija. Lietuvos medikai užkrečiamąsias (infekcines) ligas skirsto į 5 grupes:

- Užkrečiamosios kraujo ir invazinės ligos dėmėtoji šiltinė, geltonoji karštligė, grįžtamoji šiltinė, maliarija ir kt.);
- Zooantroponozės (ligos, kurių užkrato šaltinis – įvairūs gyvūnai. Tai maras, juodligė, pasiutligė, leptospirozė, pseudotuberkuliozė, jersiniozė ir kt.);
- Kūno dangų ligos (stablīgė, rožė, sepsis ir kt.);
- Kvėpavimo takų ligos (Covid, gripas, kokliušas, difterija, raupai, poliometitas);
- Užkrečiamosios žarnyno ir parazitinės ligos (vidurių šiltinė, paratifas, salmoneliozė, botulizmas, cholera, dizenterija, trichineliozė ir kt.).

Įstaigos veiksmai masinių infekcinių ligų susirgimų atveju:

Masiškus infekcinius susirgimus gali sukelti vandentiekio avarijos, sanitarinių reikalavimų nesilaikymas, infekciniai užkrėtimai ir kt.

Susirgę darbuotojai gydomi, ugdytiniai nedalyvauja ugdymo veiklose. Susirgę izoliuojami nuo sveikų, jiems suteikiama medicinos pagalba. Tikrinama vandens kokybė, tualetai, vykdomi kiti sanitariniai – higieniniai ir prieš epideminiai reikalavimai. Patalpos išpurškiamos dezinfekuojančiu skysčiu. Laikomasi higienos taisyklių, naikinamos musės, graužikai ir visur palaikoma švara. Vėdinamos patalpos. Kai tik nustatomas ligos sukėlėjas, atliekama skubi specifinė profilaktika: vartojami specialūs tam susirgimui pritaikyti preparatai.

Uždraudžiama vartoti nevirintą vandenį, žalumynus, vaisius. Paruošiamos priemonės vandeniui užvirinti ir saugoti. Tai ypatingai pavojingi ekstremalūs įvykiai galintys turėti milžiniškų pasekmių įstaigai, nes joje dirbantys darbuotojai bendrauja su įvairiai žmonėmis, todėl efektyviai nesureagavus, galima tikėtis didelio mąsto ekstremalaus įvykio išplitimo.

Iškilus ES sveikatos sutrikimo grėsmei, būtina vadovautis medikų teikiamomis rekomendacijomis.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui** tel. Nr. 112 (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

3. Organizuoti likusių įstaigoje žmonių medicininį patikrinimą (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

4. Priklausomai nuo užkrečiamos ligos pobūdžio atlikti patalpų dezinfekciją (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą, **pavduotoja ūkio reikalams Veslava Dijokienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

5. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė** ir darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

7.3.Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai radiacijos pavojaus atveju

Branduolinės avarijos atveju, atsižvelgiant į konkrečią situaciją, gyventojams gali būti rekomenduojama slėptis uždaroje patalpose, evakuotis, šalinti radioaktyvųjų užterštumą, vartoti stabiliojo jodo preparatus. Dėl užterštumo radioaktyviosiomis medžiagomis gali būti ribojamas vietinių maisto produktų (vaisių, daržovių, pieno produktų, mėsos ir kt.) bei geriamojo vandens vartojimas.

Įvykus avarijai atominėje elektrinėje gyventojai būtų informuoti trumpaisiais pranešimais į mobiliuosius telefonus ir sirenų kauksmu, o vėliau per radiją ir televiziją gautų tikslią informaciją ir patarimus, kaip elgtis. Valstybės ir savivaldybių institucijos yra parengusios planus, pagal kuriuos būtų organizuojama gyventojų apsauga, tačiau gyventojai ir patys turėtų rūpintis savo

saugumu ir žinoti, kaip elgtis tokios avarijos atveju. Gyventojai turėtų pasirūpinti savimi ir artimaisiais bent 72 val.

Sprendimai dėl apsaugomųjų veiksmų:

Apsaugomieji veiksmai – tai skubūs, ankstyvieji ir (ar) ilgalaikiai veiksmai, kuriais siekiama sumažinti gyventojų apšvitos dozes, įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai.

Skubūs apsaugomieji veiksmai – žmonių slėpimasis, evakavimas, kvėpavimo takų apsauga, jodo profilaktika, dezaktyvavimas, radionuklidais užteršto maisto vartojimo apribojimas.

Ankstyvieji apsaugomieji veiksmai – laikinas gyventojų perkėlimas ir ilgalaikis radioaktyviomis medžiagomis užteršto maisto vartojimo apribojimas.

Ilgalaikiai apsaugomieji veiksmai – apsaugomieji veiksmai, kurių taikymas gali tęstis savaites, mėnesius ar kelerius metus, jiems priskiriamas nuolatinis gyventojų išskeldinimas, aplinkos dezaktyvavimas, maisto, geriamojo vandens ir pašarų radioaktyviojo užterštumo kontrolė.

Nukentėjusiųjų kontrolė ir užterštųjų rūšiavimas

1. Nukentėjusieji išvedami iš riboto buvimo zonos ir nukreipiami į saugią vietą.
2. Pajėgos atlieka užterštųjų rūšiavimą ir pirminį nukenksminimą vandeniui.
3. Nukentėjusieji stebimi dėl uždelstų apsinuodijimo simptomų.
4. Nukentėjusieji su aiškiais išoriniais apsinuodijimo požymiais rūšiuojami, teikiama medicininė pagalba, transportuojami į gydymo įstaigas.
5. Papildomas sanitarinis švarinimas pagalbinėje zonoje ar šalia gydymo įstaigų/gydymo įstaigose.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
2. **Rekomenduojama slėptis rūsyje**, tačiau, jei jo nėra, tuomet reikėtų laikytis pastato vidurio, stengtis būti toliau nuo išorinių pastato sienų ar pastogės.
3. Skubiai uždaryti duris, langus ir orlaides. Uždengti vėdinimo ir kitas angas. Langus ir duris apklijuoti popieriaus ar apsauginėmis juostelėmis (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
4. Nesėdėti arti langų (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).
5. Evakuoti žmones į saugias patalpas (atsakingas: darbuotojas atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą – **Mokyklos skyrių vedėjai**, darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).
6. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė** ir darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
7. Vartoti stabiliojo kalio jodido tabletes, jei toks nurodymas duotas.

7.4. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai maisto taršos atveju

Įstaigos veiklai įtakos gali turėti maisto tarša.

Maisto tarša (maisto toksikoinfekcija) – tai apsinuodijimas maisto produktais, kurie pagal savo prigimtį nėra nuodingi, bet turi savyje didelį mikroorganizmų kiekį, kurie išskiria toksinus.

Prie maisto toksikoinfekcijos priskiriami apsinuodijimai sugedusiais pieno produktais, kuriuose yra didelis kiekis auksinio stafilokoko bei apsinuodijimas kitais produktais, tokiais kaip mėsa, žuvis arba kiaušiniai, užkrėsti salmonelioze.

Siekiant išvengti maisto taršos įstaigoje:

- Įstaigos patalpose, kuriose tvarkomas maistas, įrankiai, įranga ir konstrukcijos turi būti švarios taip, kad neterštų maisto;
- Laikytis maisto produktų saugojimo taisyklių;
- Nenaudoti produktų su pasibaigusiu galiojimu;
- Dirbant su nepakuotu, be šiluminio apdorojimo ar plovimo skirtu vartoti maistu, darbuotojai privalo kruopščiai plautis ir (ar) dezinfekuoti rankas;
- Maistas, skirtas tiesioginiams vartojimui, neturi susiliesti (per rankas, svarstyklės, įrankius ir kitą inventorių) su šviežia mėsa, paukštiena, žuvimi, neplautais žaliais kiaušiniai ir kitais galimai taršos šaltiniais;
- Kiaušinius prieš naudojant maisto gamybai privaloma nuplauti specialiais arba paviršinio aktyvumo medžiagų plovikliais. Maistą tvarkantis asmuo, lietęs neplautus kiaušinius, turi nusiplauti ar dezinfekuoti rankas.

Draudžiama:

- a) laikyti užšaldytą maistą aukštesnėje nei nustatyta temperatūroje ar pakartotinai užšaldyti atšildytą maistą;
- b) kepant naudoti kepimui neskirtus riebalus ir riebalus, pakeitusius būdingą spalvą, kvapą, skonį;
- c) tvarkyti maistą, įvykus vandentiekio ar kanalizacijos tinklų avarijai, nutrūkus karšto ar šalto vandens ar elektros energijos tiekimui, sugedus šaldymo įrenginiams, taip pat atliekant remontą, dezinfekciją, dezinsekciją, deratizaciją;
- d) šviežią maistą sumaišyti su anksčiau paruoštais patiekalais ar jų likučiais.

Iškilus grėsmei įvykti ekstremaliajai sveikatai situacijai būtina vadovautis medikų teikiamomis rekomendacijomis.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui** tel. Nr. 112 (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
2. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
3. Apsinuodijusiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą, t.y. duoti gerti daug skysčių ir skatinti vėmimą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

7.5. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai pavojingo hidrometeorologinio reiškinių (uragano) atveju

Įstaigos veiklai įtakos gali turėti katastrofinis meteorologinis reiškinys – uraganas, kurio metu maksimalus vėjo greitis yra 33 m/s ir didesnis.

Pučiant uraganiniams vėjui lūžta medžiai, krenta jų šakos, griūna silpnos konstrukcijos statiniai, virsta nepritvirtinti įrenginiai. Be to, gali sutrikti ryšiai ir elektros energijos tiekimas. Sužinojus apie artėjantį uraganą, būtina perspėti žmones apie artėjantį pavojingą

hidrometeorologinį reiškinių ir informuoti, kokie darbai turi būti nutraukti. Pučiant stipriam vėjui, negalima dirbti lauke su atvira ugnimi. Būtina sutvirtinti laikinus pastatus, statinius, mechanizmus, laikinas konstrukcijas, įrenginius. Reikia sandariai uždaryti pastato langus, duris, stoglangius ir kitas angas. Negalima stovėti po aukštais medžiais, prie elektros linijų, nestatyti automobilių po medžiais.

Tokio reiškinių atvejais galimi šie padariniai:

- Sutrikdomas transporto eismas, išraunami medžiai, dėl to sutrinka įstaigos darbuotojų atvykimas į darbą, o tuo pačiu žmonių aprūpinimas maistu ir būtiniausiomis reikmėmis
- Sugriaunami namai, nuplėšiami pastatų stogai, apverčiamos transporto priemonės, nulaužiami arba išraunami medžiai, išverčiamos elektros ir telefono atramos, nutraukiami elektros perdavimo linijų laidai;
- Nutraukiamas elektros energijos, šilumos ir kitų energijos rūšių tiekimas;
- Žmonių sužalojimo ar mirties atvejai.

Apie šį artėjantį meteorologinį reiškinių iš anksto įspėja Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba per šalies civilinės saugos sistemos pajėgas. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos pranešimus apie hidrometeorologinį pavojų transliuoja visai šaliai per Lietuvos radijo I programą ir per Lietuvos televizijos programas, prieš tai įjungus sirenas bei taip perdavus civilinės saugos signalą „**Dėmesio visiems**“.

Rengiantis uraganui rekomenduojama:

- Perspėti darbuotojus apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinių ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvėdė Irena Digrylienė**);
- Sutvirtinti silpnus pastatus, statinius (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
- Sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
- Paruošti priedangą laikinai žmonių apsaugai (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
- Patikrinti avarinius elektros energijos šaltinius, sukaupti didesnes vandens atsargas, paruošti priemones gaisrui gesinti ir pasirengti gamybos proceso avariniam sustabdymui (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

Prasidėjus uraganui rekomenduojama:

- Būti uždarytose patalpų viduje, toliau nuo langų;
- Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
- Išjungti elektrą ir vandenį (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**);
- Žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**);
- Esant reikalui evakuoti žmones į saugias patalpas (atsakingas: darbuotojas atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą bei žmonių evakavimą – **Mokyklos skyrių vedėjai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

Uragano atveju būtina:

- Perspėti darbuotojus apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinių ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvėdė Irena Digrylienė**);

- Organizuoti budėjimą įstaigoje (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);
- Apžiūrėti ir, jei reikia, sutvirtinti silpnus patatus, statinius (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);

- Sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);

- Paruošti patalpas žmonių apsaugai (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**);

- Patikrinti elektros energijos šaltinius, sukaupti didesnes vandens atsargas, paruošti priemones gaisrui gesinti (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**);

- Parengti turimas priemones ir įrangą gelbėjimo darbams atlikti (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

8. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvėdė Irena Digrylienė**).

9. Skubiai uždaryti langus ir duris (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

10. Išjungti elektros energijos tiekimą (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė**)

11. Nesėdėti arti langų (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

12. Automobilių nelaikyti po medžiais ar šalia lengvų konstrukcijų statinių (atsakingas: darbuotojas atsakingas už civilinę saugą, **pavadootoja ūkio reikalams Veslava Dijokienė**).

13. Sutvirtinti silpnai sutvirtintus statinius (atsakingas: **ūkvedė Birutė Vitolienė** ir darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė**).

14. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė** ir darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvėdė Irena Digrylienė**).

7.6. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai socialinės ir kitos kilmės (teroristiniai išpuoliai) įvykių ar ekstremaliųjų situacijų atvejais

Atsižvelgiant į pavojaus mastą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

- Pranešti **Bendrajam pagalbos centrui tel. Nr.: 112** apie gautą informaciją, kad nustatytų informacijos teisingumą, įvertinti įvykio grėsmę;

- Esant reikalui, perspėti apie įvykį žmones;

- Organizuoti žmonių evakavimą iš pavojingos teritorijos.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: **direktorė Neringa Vaičiūtė-Gabalienė**).
2. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui** tel. Nr. 112 (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
3. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).
4. Skubiai iš įstaigos pastato ir teritorijos evakuoti žmonės (atsakingas: **Mokyklos skyrių vedėjai**).
5. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė** ir darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

7.7. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiksmai socialinės ir kitos kilmės (karo padėties atveju) įvykių ar ekstremaliųjų situacijų atvejais

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju pirmiausia perspėjama ir informuojama Mokyklos direktorė. Mokyklos direktorė duoda nurodymus nedelsiant kviesti atsakingus darbuotojus už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju į pasitarimą, nurodo darbuotojus atsakingus už ryšius ir informavimą, viešąją tvarką, darbuotojų evakavimą ir informuoja Akmenės rajono savivaldybės Civilinės saugos skyrių.

Darbuotoja atsakinga už ryšius ir informavimą, gavusi nurodymą dėl skubių veiksmų, nedelsdama apie tai perspėja darbuotojus, ugdytinius visomis turimomis ryšio priemonėmis: mobiliais telefonais, kompiuterio ryšio tinklu bei žodžiu.

Kiekviename Mokyklos skyriuje paspaudžiami įspėjamieji 3 min. trukmės kaukimo garsiniai signalai „**Dėmesio visiems**“, išgirdę jį darbuotojai privalo griežtai vykdyti rekomendacijas.

Darbuotojai išgirdę kaukiančią sireną – įspėjamąjį pulsuojančio 3 minučių trukmės kaukimo garsinį signalą (jį sudaro garsas (9±1 sekundė) ir pauzė (6±1 sekundė), kuris reiškia „**Dėmesio visiems**“, įdėmiai išklauso informaciją bei rekomendacijas ir laukia tolesnių nurodymų.

Jeigu iškilo staigi grėsmė ir atsirado būtinumas pasitraukti į saugią vietą, sprendimą evakuotis priima Mokyklos vadovas, o jam nesant – jį pavaduojantis asmuo. Evakavimas organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

Pagrindinė evakuacijos užduotis – nukreipti žmones į nurodytus evakuotų žmonių susirinkimo punktus.

Gyventojų evakavimui organizuoti savivaldybėje įkuriami gyventojų surinkimo, tarpiniai gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktai – kolektyvinės apsaugos statiniai, pažymėti specialiuoju ženklu.

Žmonių evakuacija iš pastato numatoma pagal evakavimo planus, esančius pirmajame ir antrajame Mokyklos skyrių aukštuose. Žmonių evakuacija iš pastatų numatoma dviem etapais:

3. Judėjimas iš grupių, kabinetų, bei kitų patalpų į koridorius ir koridoriais į laiptinę;
4. Judėjimas laiptine iki išėjimo į lauką.

Gavęs Mokyklos direktorės nurodymą, darbuotojas, atsakingas už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą, organizuoja žmonių evakavimą iš įstaigos pastato ir teritorijos į nurodytą vietą.

Grupių auklėtojai reguliuoja srautus, kad ugdytiniai nesudarytų spūsties laiptinėse ir tarpduriuose, išvestus ugdytinius išrikiuoja nustatytoje vietoje, patikrina išvestų ugdytinių skaičių. Nustatę, kad ne visi buvę grupėse ugdytiniai susirinko į nurodytą vietą, praneša įstaigos direktorei. Po evakuacijos, jeigu tai nekelia pavojaus, patalpas patikrina ir įsitikina, ar nėra likusių žmonių. Apie tai, kad patalpos patikrintos ir jose nėra/yra žmonių, tikrinę patalpas darbuotojai praneša įstaigos direktorei.

Išėję iš pastato darbuotojai, kartu su vaikais, turi nedelsdami (per 5 min.) susirinkti Ramučių gimnazijos kieme (skyriaus „Buratinas“), Saulėtekio progimnazijos kieme (skyriaus „Atžalynas“), skyriaus „Žvaigždutė“ kieme (skyriaus „Žvaigždute“) ir prisistatyti Mokyklos direktorei arba skyrių vedėjoms arba ūkvedžiui.

Žmonių evakuacija į pastato rūšį – slėptuvę. Žmonių evakuacija į rūšį – slėptuvę numatoma dviem etapais:

1. Judėjimas iš grupių, kabinetų, bei kitų patalpų į koridorius ir koridoriais į laiptinę;
2. Judėjimas laiptine iki išėjimo į rūšį.

Gavęs Mokyklos direktorės nurodymą, darbuotojas, atsakingas už viešąją tvarką ir žmonių evakavimą, nedelsiant organizuoja žmonių evakavimą į įstaigos pastato rūsyje nurodytą vietą.

Grupių auklėtojai reguliuoja srautus, kad ugdytiniai nesudarytų spūsties laiptinėse ir tarpduriuose, išvestus ugdytinius išrikiuoja nustatytoje vietoje, patikrina išvestų ugdytinių skaičių. Vaikai suskaičiuojami pagal grupių vaikų sąrašus.

Patalpų parinkimas slėptuvės įrengimui

Slėptuvei įrengti geriausiai tinka rūšiai betoninėmis perdangomis, tvirtomis sienomis. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos skyriuose paruošiami rūšiai galimai priverstinei darbuotojų ir ugdytinių evakuacijai:

- Sukalamos tvirtos plačios lentynos ir pastatomos palei sieną. Prireikus lentynos daiktams sudėti gali būti panaudotos kaip suolai ar gultai.
- Numatomas antras išėjimas iš rūšio.
- Rūšio grindys išklojamos lentomis ar medžio plokštėmis, tai padės sulaikyti šilumą.
- Jeigu rūšys su langais, rūšio langai iš išorės uždengiami smėlio pripiltais maišais, kad po sprogimo į vidų nepatektų skeveldrų.
- Atnešama į rūšį nešiojamoji viryklė (dujinė), žibalinė lempa.
- Rūsyje laikyti dalį atsargų (vandens, maisto), šiltų drabužių, būtinųjų reikmenų.
- Vandeniui laikyti turėti 40 l talpos bidoną ar kitą talpyklą.
- Atnešami čiužiniai ir apklotai.

Skyriuje „Atžalynas“ parenkamos pirmojo korpuso rūšio patalpos.

Skyriuje „Buratinas“ parenkamos antrojo korpuso rūšio patalpos.

Skyriuje „Žvaigždute“ parenkamos pirmojo korpuso rūšio patalpos.

Atsižvelgiant į pavojaus mastą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

- Pranešti **Bendrajam pagalbos centrui tel. Nr.: 112** apie gautą informaciją, kad nustatytą informacijos teisingumą, įvertinti įvykio grėsmę;

- Esant reikalui, perspėti apie įvykį žmones;
- Organizuoti žmonių evakavimą iš pavojingos teritorijos.

Darbuotojų, atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

1. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: **direktorė Neringa Vaičiūtė-Gabalienė**).

2. Apie įvykį pranešti **Bendrajam pagalbos centrui** tel. Nr. 112 (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

3. Nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

4. Skubiai iš įstaigos pastato ir teritorijos arba į rūšį evakuoti žmones (atsakingas: **Mokyklos skyrių vedėjai**).

5. Sužeistiesiems suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakingas: darbuotojas atsakingas už pirmąją medicinos pagalbą, **visuomenės sveikatos priežiūros specialistė Gražina Bogdelienė** ir darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą **archyvarė-raštvedė Irena Digrylienė**).

7.8. Įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas

Įvykus įvykiui ar ekstremaliajai situacijai, pirmiausia perspėjamas ir informuojamas įstaigos vadovas. Prireikus įstaigos vadovas arba darbuotojo, atsakingo už ryšius ir informavimą, t.t. archyvarės-raštvedės Irenos Digrylienės, nurodymu atsakingi darbuotojai už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju sukviečiami į direktorės kabinetą. Darbuotojų perspėjimas ir sušaukimas bus vykdomas pagal Perspėjimo apie įvykį schemą.

Įstaigos darbuotojai ir lankytojai apie ekstremaliąją situaciją ar ekstremalų įvykį (incidentą) informuojami žodžiu, fiksuoto arba mobiliojo ryšio priemonėmis.

7.9. Materialinių išteklių telkimas, gelbėjimo ir neatidėliotinių darbų atlikimas ir avarinių padarinių šalinimas

Įvykio ar ekstremaliosios situacijos atveju įstaigos vadovas:

- Gauna informaciją iš darbuotojos, atsakingos už ryšius ir informavimą apie ekstremaliąją situaciją priima sprendimą dėl tolimesnių įstaigos veiksmų;
- Pateikia nurodymus, privalomus vykdyti įstaigos darbuotojams;
- Organizuoja įstaigos materialinių išteklių tikslinį panaudojimą;
- Sušaukia atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremaliosios situacijos atveju pasitarimą;
- Vadovauja įstaigos darbuotojams ekstremaliosios situacijos atveju.

Įstaigos vadovas ekstremaliosios situacijos atveju tiesiogiai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus su:

- Akmenės rajono savivaldybės administracijos darbuotojai civilinei saugai;
- Naujosios Akmenės avarinėmis tarnybomis.
- Reikalui esant, su kitomis Akmenės rajono ar paskirties civilinės saugos tarnybomis.

Gelbėjimo darbams atlikti ir gaisrams gesinti neatidėliotinai krepiamasi pagalbos į **Bendrajį pagalbos centrą tel. Nr.: 112**.

Įstaigos darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms.

Įvykus avarijai energinėse ar komunalinėse sistemose, padariniai šalinami iškviečiant **elektros tinklų, vandentiekio ir nuotekų avarinių tarnybų specialistus** (3 priedas).

Įstaigos vadovybei apie kilusią ekstremaliąją situaciją praneša ją pastebėjęs darbuotojas. Kontaktai su Naujosios Akmenės specialiosiomis ir avarinėmis tarnybomis pateikti 3 priede. Šios tarnybos pasitelkiamos įstaigos vadovo nuožiūra tiek kasdieniniame darbo režime, tiek ekstremalaus įvykio atveju.

8. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS VEIKLOS TĖSTINUMO UŽTIKRINIMUI

Siekiant užtikrinti Mokyklos skyrių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, alternatyvios darbo vietos yra numatomos viename iš Mokyklos skyrių arba dirbant nuotolių. Sprendimą perkelti darbuotojus ir jų kiekį priims Mokyklos direktorius. Darbuotojų perkėlimą vykdydys skyrių vedėjai.

Avarijos pasekmių likvidavimo darbai

Baigus avarijos likvidavimo darbus, įstaiga uždaroma (nutraukiama jos veikla). Atsižvelgiant į poveikio mastus, vykdomi avarijos pasekmių (įrenginių ir konstrukcijų atstatymo, sunaudotų avarijų likvidavimo priemonių papildymo ir pan.) likvidavimo darbai.

Sanitarinio švarinimo organizavimas

Avarijos likvidavimo metu žmonėms, kurie vykdė gelbėjimo darbu, gali būti atliekamas sanitarinis švarinimas (taršos pašalinimas nuo kūno) įstaigoje esančiose buitinėse patalpose.

Sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose, o avarijos metu nukentėjusiųjų žmonių sanitarinį švarinimą atlieka specialiųjų tarnybų darbuotojai, panaudojant įstaigos pateiktas higienos priemones.

Aplinkos atstatymo priemonės

Priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio parenkamos reikalingos aplinkos atstatymo priemonės, kurių tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia įstaigos direktorius, esant reikalui, konsultuodamasi su atitinkamos srities specialistais.

Veiklos atnaujinimas

Pasibaigus avarinei situacijai, įstaigos veiklos atnaujinimui būtina:

1. Pakeisti pažeistus įrenginius, vamzdynus, armatūrą ir suremontuoti pažeistas pastatų konstrukcijas.
2. Atstatyti pažeistus elektros, ryšių ir komunalinius tinklus.
3. Gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti įstaigos veiklą.
4. Informuoti valstybinės priežiūros institucijas apie veiklos atnaujinimą.